

Informatiebrief aan de Raad

Zaaknummer: Z - 24/088792 096
Documentnummer: 405617
Datum: dinsdag 3 september 2024
Onderwerp: Regionale en lokale aanpak kostenbeheersing jeugdhulp
Bijlage(n): *Bijlage 1. Aanpak kostenbeheersing jeugdhulpregio Haaglanden*

Geachte Raad,

In juli jl. heeft u de monitor jeugdhulp Wassenaar 2023 ontvangen (Z/23/075515/399033), met informatie over de regionale en lokale ontwikkelingen van het jeugdhulpgebruik en de kosten. In genoemde raadsinformatiebrief is kort de regionale aanpak kostenbeheersing genoemd. Door extra inzet op de maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd en deze te verbinden aan onze regionale en lokale ambities, proberen we op termijn voor besparingen te zorgen. Dit is ook opgenomen in de Kadernota 2025-2028.

Met voorliggende raadsinformatiebrief wordt u geïnformeerd over de regionale aanpak kostenbeheersing, waarna dit wordt doorvertaald naar de lokale aanpak van Wassenaar.

Regionale aanpak kostenbeheersing jeugdhulp

De gemeenten in de jeugdhulpregio Haaglanden¹ zien de afgelopen jaren een toenemende stijging van het aantal cliënten en een steeds complexere zorgvraag. Dit resulteert in een forse stijging van de kosten in het kader van de Jeugdwet. Met de financiële besparingsopgave uit de Hervormingsagenda Jeugd zetten die stijgende kosten nog meer druk op de betaalbaarheid van het jeugdhulpstelsel. Hierdoor staan ook de kwaliteit van de jeugdhulp en het zorgpersoneel onder druk. Om het tij te keren hebben de H9-bestuurders besloten om in te zetten op een aanpak kostenbeheersing. Met de regionale aanpak kostenbeheersing wordt momenteel ingezet op vier actielijnen:

1. **Aanpak jeugdhulp met verblijf:** gericht inzetten van verblijfsvoorzieningen zodat eerder kan worden afgeschaald en verblijfsduur kan worden verkort.
2. **Terugdringen gebruik lichte hulp:** o.a. door meer samenhang tussen jeugdhulp en andere domeinen als de Wet langdurige zorg (Wlz) en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Hiermee wordt voorkomen dat jeugdigen (onnodig) te lang in jeugdhulp blijven.
3. **Meer collectieve zorg in het onderwijs** (bijv. per groep/klas) in plaats van individuele zorg.

¹ H9: Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Voorschoten, Wassenaar, Westland en Zoetermeer.

4. **Sturing op het regionale zorglandschap** vormgeven door afspraken over inrichtingsprincipes (inrichting, Richtinggevend Kader (RGK) en inkoop).

De focus ligt op bovenstaande vier actielijnen vanwege de mate van het besparingspotentieel op de korte en lange termijn, en vanwege het onvermijdelijke karakter van de Hervormingsagenda.

Vanaf 2025 wordt er vervolgens gefaseerd ingezet op de volgende actielijnen:

5. *Minimaliseren maatwerkoplossingen binnen verblijf*: o.a. door 1-op-1-inzet te beperken, bij stapeling van verblijfsproducten gericht de dialoog te voeren en te bevorderen dat jongeren met zeer complexe zorg binnen de regio Haaglanden worden geplaatst.
6. *Gerichter inzetten op dure en complexe casuïstiek door het ontwikkelen en inzetten van een afwegingskader*.
7. *Op organisatieniveau faciliteren van het gesprek met jeugdbeschermers over toewijzingen*: de Gecertificeerde Instellingen (GI's) voeren, vanuit een maatschappelijke verantwoordelijkheid, het gesprek over hun verwijzingen naar jeugdhulp (trends, ontwikkelingen, etc.).
8. *Faciliteren van een sterkere regierol van de verwijzer (o.a. normaliseren) via een doorontwikkeling van het Richtinggevend Kader (RGK)*.
9. *Scherper opzoeken van de reikwijdte van de Jeugdwet, binnen huidige wettelijke kaders*: door keuzes helder te maken en daarmee jeugdhulp scherper te definiëren.

In bijlage 1 treft u een nadere toelichting op de regionale aanpak kostenbeheersing en actielijnen.

Lokale aanpak kostenbeheersing jeugdhulp

De regionale actielijnen zijn verbonden aan het lokale beleid en uitvoering. Zo kunnen jongeren die ouder zijn dan 18 jaar en uitstromen uit jeugdhulp met verblijf, een urgentieverklaring krijgen voor een sociale huurwoning. Daarnaast zouden zij door kunnen stromen naar Beschermd Wonen. Via de nog op te stellen lokale Woonzorgvisie gaat aandacht besteed worden aan uitstromers uit jeugdinstanties, Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Voor het terugdringen van het gebruik van lichte hulp wordt ingezet op het verbinden van jeugdhulp aan andere domeinen, zoals het onderwijs, de kinderopvang, de Wlz, de Wmo en de Zorgverzekeringswet.

De regionale aanpak is vervlochten met onze lokale ambities m.b.t. de Hervormingsagenda Jeugd. Ter voorbereiding op de uitvoering van de Hervormingsagenda zijn we al gestart met de integrale toegang, het Sociaal Team Wassenaar (STW) en de inzet van de Praktijkondersteuner GGZ-Jeugd bij de huisartsen (POH Jeugd). Met een lokaal projectplan nemen we extra maatregelen die o.a. betrekking hebben op de efficiëntere inzet van hulpverlening en het beperken van instroom door eerst, waar mogelijk, te verwijzen naar het preventieve veld. Ook wordt ingezet op het verder verstevigen van het STW, de samenwerking met de POH Jeugd en de verbinding tussen jeugdhulp, onderwijs en andere domeinen. Uitgangspunten van dit projectplan zijn:

1. **Datagedreven werken**

Nieuw registratiesysteem Jeugdwet en Wmo (zie Kadernota 2025) waardoor gegevens beschikbaar komen, die analyses en rapportages mogelijk maken via een dashboard.

2. **Versterken van kostenbewust handelen in het Sociaal Team Wassenaar**

Alle betrokkenen bij de toegang en toewijzingen krijgen meer inzicht in de kosten.

3. Preventie en afschalen

- a. Intensiveren samenwerking tussen STW, huisartsen en POH Jeugd, o.a. door het gebruik van Zorgdomein waarmee verwijzingen vanuit huisartsen naar het STW vereenvoudigd worden.
- b. Gerichtter inzetten van preventieve voorzieningen via het STW en nieuw subsidiebeleid om een toewijzing naar een maatwerkvoorziening te voorkomen.
- c. Aanpassen verordening en beleidsregels jeugdhulp om reikwijdte en duur in te perken.
- d. Uitbreiden en aanscherpen van de controle op nieuwe zorgaanvragen en -verlengingen.

4. Sturen op aanbiedersniveau

- a. Aanscherpen werkprocessen bij de toewijzing van een persoonsgebonden budget (pgb) en niet-regionaal gecontracteerde zorg.
- b. Blijvende inzet van contractmanagement op analyse van de kosten bij aanbieders.

Beoogde financiële resultaten

Met de regionale en lokale maatregelen zetten we in op kostenbesparingen in de jeugdhulp.

Conform Kadernota 2025-2028 bedragen de structureel lagere lasten in 2025 € 450.000, in 2026 € 550.000, in 2027 € 775.000 en in 2028 € 875.000. Het laatste bedrag is als volgt opgebouwd:

- De vier geprioriteerde regionale actielijnen dragen vanaf 2027 bij aan een beoogde jaarlijkse besparing oplopend tot € 275.000 per jaar.
- De effecten van de lokale maatregelen bouwen zich in de loop van de jaren op. De oplopende besparingen die hier jaarlijks vanaf 2025 uit voortvloeien bedragen in 2028 € 325.000.
- In 2022 is budget toegevoegd in de verwachting dat de kostenstijging zou doorzetten. In 2023 was er niet of nauwelijks een stijging, en dit geldt vooralsnog ook voor 2024. Een deel van het beschikbare budget kan in de begroting vanaf 2025 bij de besparingen worden verwerkt. Dit betreft een bedrag van € 380.000 in 2025 aflopend naar € 275.000 in 2028.

Tot slot

Op 25 september a.s. vindt er van 18.00 uur tot 20.00 uur een regionale raadsledenbijeenkomst plaats in Delft. U heeft hiervoor al een uitnodiging ontvangen. Tijdens deze bijeenkomst wordt u nader geïnformeerd over o.a. de regionale aanpak kostenbeheersing. U zal, net zoals de andere raden binnen de regio Haaglanden, geïnformeerd worden en betrokken blijven bij dit proces. Uiteraard houden we u ook op de hoogte van de lokale ontwikkelingen in Wassenaar.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. K.D. Handstede,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.